

Möte med MKB-forum i Oskarshamn

Datum: 11 mars 2005, klockan 9.30 - 16.00.

Plats: Äspölaboratoriet, Oskarshamn.

Närvarande

Länsstyrelsen i Kalmar län: Ulf Färnhök (ordförande) och Sven Andersson.

Oskarshamns kommun: Kjell Anderson, Elisabeth Englund, Rigmor Eklind, Charlotte Liliemark, Kaj Nilsson, Lars Tyrberg, Peter Wretlund och Harald Åhagen.

SKI: Magnus Westerlind.

SSI: Tomas Löfgren.

SKB: Claes Thegerström (del av mötet), Saida Laârouchi Engström, Tomas Holmström, Katarina Odéhn, Olle Olsson, Erik Setzman, Peter Wikberg och Lars Birgersson (sekreterare).

Dagordning

DATUM
2005-03-09

REG.NR

FÖRFATTARE
Lars Birgersson

MKB-forum i Oskarshamn, 11 mars 2005.

Lokal: Äspö-laboratoriet, konferenslokal: Ekholmen
Tidpunkt: 9.30-16.00.

1. Fastställande av dagordning
2. Föregående mötesanteckningar
3. Diskussionspunkter.
 - 3.1 Beslutsprocessen.
 - 3.2 Utveckling av MKB-forums arbete, form och innehåll.
 - 3.3 Öppna möten. I vilken omfattning ska MKB-forums möten vara öppna för allmänheten?
4. Oskarshamns kommun
 - 4.1 Lägesrapport
 - 4.2 MKB-frågor
5. SKB
 - 5.1 Aktuellt från platsundersökning i Forsmark
 - 5.2 Aktuellt från platsundersökning i Oskarshamn
 - 5.3 ”Projektering”. Information om byggande och drift av inkapslingsanläggning och slutförvar, samt de störningar som kan uppstå.
 - 5.4 Information om den lokala informationsverksamheten
6. SKI – lägesrapport
7. SSI – lägesrapport
8. Länsstyrelsen – lägesrapport
9. Övriga frågor

Svensk Kärnbränslehantering AB

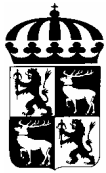
Postadress Box 5864, 102 40 Stockholm

Besöksadress Brahegatan 47

Telefon 08 - 459 84 00 *Fax* 08 - 661 57 19

www.skbn.se

Org.nr. 556175 - 2014 *Säte* Stockholm

Sammanträde med MKB-forum i Oskarshamn för studier av slutförvarssystem för använt kärnbränsle i Oskarshamns kommun.

Tid: Fredagen den 11 mars 2005, kl. 9.30 - 16.00.

Plats: Äspölaboratoriet, Oskarshamn.

Närvarande:

Länsstyrelsen i Kalmar län: Ulf Färnhök, ordförande
Sven Andersson

Oskarshamns kommun: Kjell Anderson
Elisabeth Englund
Rigmor Eklind
Charlotte Liliemark
Kaj Nilsson
Lars Tyrberg
Peter Wretlund
Harald Åhagen

SKI: Magnus Westerlind

SSI: Tomas Löfgren

SKB: Claes Thegerström (del av mötet)
Saida Laârouchi Engström
Tomas Holmström
Katarina Odéhn
Olle Olsson
Erik Setzman
Peter Wikberg
Lars Birgersson, sekreterare

Nästa möte: Onsdagen den 1 juni 2005.

Innehåll

1	Fastställande av dagordning	4
2	Föregående mötesanteckningar	4
3	Diskussionspunkter	4
3.1	Beslutsprocessen	4
3.2	Utveckling av MKB-forums arbete, form och innehåll.	7
3.3	Öppna möten. I vilken omfattning ska MKB-forums möten vara öppna för allmänheten?	8
4	Oskarshamns kommun	10
4.1	Lägesrapport.....	10
4.2	MKB-frågor.....	11
5	SKB	13
5.1	Aktuellt från platsundersökning i Forsmark.....	13
5.2	Aktuellt från platsundersökning i Oskarshamn	13
5.3	Aktuellt från samråden	14
5.4	”Projektering”. Information om byggande och drift av inkapslingsanläggning och slutförvar, samt de störningar som kan uppstå.	15
5.5	Information om den lokala informationsverksamheten.....	16
6	SKI – lägesrapport.....	17
7	SSI – lägesrapport	17
8	Länsstyrelsen – lägesrapport	18
9	Övriga frågor	18

Bilagor

Samtliga bilagor, förutom bilaga 3, utgörs av kopior på visade OH-bilder. Bilaga 3 är en skriftlig lägesrapport från Oskarshamns kommun, vilken även delades ut i samband med mötet.

- Bilaga 1 Oskarshamns kommuns syn på beslutsprocessen.
Harald Åhagen, Oskarshamns kommun.
- Bilaga 2 SKB:s syn på beslutsprocessen.
Claes Thegerström, SKB.
- Bilaga 3 Lägesrapport för LKO-projektet.
Oskarshamns kommuns.
- Bilaga 4 MKB-fråga från Oskarshamns kommun, samt SKB:s svar.
Oskarshamns kommun och SKB.
- Bilaga 5 Lägesrapport från platsundersökningen i Forsmark.
Olle Olsson, SKB.
- Bilaga 6 Lägesrapport från platsundersökningen i Oskarshamn.
Peter Wikberg, SKB.
- Bilaga 7 Lägesrapport för MKB och samråd.
Saida L. Engström, SKB.
- Bilaga 8 Byggande och drift av anläggningarna, samt de störningar som kan uppstå.
Tomas Holmström, SKB.
- Bilaga 9 SKB:s lokala informationsverksamhet.
Katarina Odéhn, SKB.

1 Fastställande av dagordning

Utskickat förslag till dagordning godkändes.

2 Föregående mötesanteckningar

Föregående protokoll, nr 49 från sammanträde 2004-12-08, har varit på granskning. Under mötet cirkulerades protokollet för underskrift.

3 Diskussionspunkter

3.1 Beslutsprocessen

Harald Åhagen, Oskarshamns kommun, presenterade kommunens syn på kommande beslutsprocess för inkapslingsanläggningen och slutförvaret för använt kärnbränsle, se *bilaga 1*.

Den beslutsprocess som ligger framför oss kommer att bli stor och komplex. En anledning till komplexiteten är att miljöärendet som hanteras av miljödomstolen även omfattar kärnteknisk säkerhet och strålskydd, där SKI och SSI i övrigt har ett huvudansvar.

I processen kommer många aktörer att medverka. Ett möjligt problem är att vissa aktörer har arbetat med kärnavfallsfrågan under mycket lång tid, medan några av de kommande huvudaktörerna såsom Naturvårdsverket, miljödomstolen och regeringen ännu inte är aktiva i processen.

Kommunen ser vissa fördelar med SKB:s planer med att ansöka för inkapslingsanläggningen och slutförvaret vid olika tidpunkter. Detta ger bland annat mer tid för granskning, ger tidigare start av den formella prövningsprocessen där huvudaktörerna kommer in.

Det finns dock många frågor förknippade med kommande ansökningar, till exempel myndigheternas förväntningar på detaljeringsnivån i de platsspecifika säkerhetsanalyserna och systemanalysernas innehåll. Vidare ser kommunen att det finns många oklarheter vad gäller samordningen mellan miljöbalken och kärntekniklagen, till exempel vad gäller frågan om villkor, deras framtagande i steg och hur de ska fastställas.

Kommande granskningsarbete kommer att bli omfattande. Kommunen ser därför med intresse fram emot myndigheternas granskningsplaner för att bättre kunna

förstå granskningens uppläggning. Kommunen undrar bland annat vilket material som kommunen kommer att få på remiss och vilken tid som då kommer att finnas tillgänglig för kommunens egen granskning. Vidare är kommunen intresserad av att få klarhet i nivån på myndigheternas oberoende analyser.

Enligt SKB:s planer ska beslut fattas vid olika tidpunkter för inkapslingsanläggningen och slutförvaret. För kommunen är det dock till viss del oklart vilket underlag som kommer att finnas tillgängligt då kommunen väntas fatta sina beslut.

Kommunen kommer att fortsätta arbetet med att skaffa sig en egen bild av beslutsprocessen utifrån kommunens perspektiv.

Claes Thegerström, SKB, presenterade SKB:s syn på beslutsprocessen, se *bilaga 2*.

Både inkapslingsanläggningen och slutförvaret för använt kärnbränsle kräver tillstånd enligt såväl miljöbalken som kärntekniklagen. I enlighet med handlingsplanen till Fud-program 2004 planerade SKB att söka tillstånd för inkapslingsanläggningen enligt miljöbalken och kärntekniklagen i mitten av år 2006. För slutförvaret planerades motsvarande ansökningar ske i slutet av 2008.

SKB:s tidsplan för kärnbränsleprogrammet har byggt på när i tid underlaget till ansökningarna kan vara klart. Under år 2006 kommer det underlag som behövs för inkapslingsanläggningen att vara klart och då har SKB tänkt det vara lämpligt att starta prövningen av anläggningen. Det behövs mer underlag för slutförvaret och det bedöms kunna vara framme under år 2008. Andra motiv för det redovisade upplägget var att få en effektiv och stegvis prövning, bland annat genom att myndigheternas granskningsresurser fördelas över tiden. Det är också viktigt för SKB att kunna inleda provdrift på inkapslingsanläggningen innan slutförvaret tas i drift.

Samrådsparterna har vid olika tillfällen ifrågasatt förutsättningarna och motiven för skilda ansöknings- och prövningstillfällen för inkapslingsanläggningen och slutförvaret. Bland annat har det framförts att KBS-3-metoden förutsätter båda anläggningarnas existens, vilket till exempel kan medföra att regeringen väljer att samordna besluten om tillstånd och tillåtlighet för anläggningarna.

SKB har nyligen gjort en förnyad och fördjupad analys av det upplägg som presenterades i handlingsplanen till Fud-program 2004 och då bland annat beaktat de synpunkter som framförts i samrådsprocessen. Analysen har resulterat i ett modifierat förslag till ansökningsprocess, som i korthet innebär följande:

2006 SKB ansöker om tillstånd enligt kärntekniklagen för inkapslingsanläggningen. Till ansökan bifogas en MKB, vilket krävs enligt lagen. Samtidigt lämnas till SKI och SSI en säkerhetsanalys

med fokus på kapselns funktion i slutförvaret (SR-Can), en systemanalys med fokus på inkapslingsanläggningens roll i KBS-3-systemet samt en redovisning av de planerade kapseltransporterna för hantering i en med ansökan parallell gransknings- och samrådsprocess.

2008 SKB ansöker om tillstånd enligt kärntekniklagen för slutförvaret och kompletterar samtidigt ansökan för inkapslingsanläggningen utifrån inkomna gransknings- och samrådsyttranden.

SKB ansöker om tillstånd enligt miljöbalken för inkapslingsanläggningen och slutförvaret.

2010 Regeringen får möjlighet att vid ett och samma tillfälle fatta beslut om tillstånd enligt kärntekniklagen och tillåtlighet enligt miljöbalken för alla ingående delar i KBS-3-systemet. Ett beslutstillfälle underlättar också samordnad remissbehandling av SKB:s ansökningar.

En samlad prövning av KBS-3-metoden och dess anläggningar enligt miljöbalken innebär enligt SKB:s bedömning bland annat bättre möjligheter till samlad redovisning, helhetssyn och överblickbarhet för alla inblandade parter genom att centrala dokument för prövningen, till exempel MKB-dokument, blir gemensamma för anläggningarna och prövningen enligt de båda lagarna. Dessutom ger det ökade förutsättningar för samstämmighet och entydighet i tillståndsvillkor. Erfarenheter av att driva ärenden parallellt enligt två tunga lagar – kärntekniklagen och miljöbalken – kommer att fås från de pågående prövningarna av kärnkraftverken.

Den 30 mars kommer SKB att träffa SKI och SSI samt kommunerna för att bland annat diskutera förslaget till modifiering av ansökningsprocessen.

Diskussion

Med SKB:s modifierade upplägg för ansökningarna kommer bland annat miljödomstolen att bli engagerad i kärnavfallsfrågan i ett senare skede än ursprungligen planerat. Kommunen undrade om det kan vara en nackdel att miljödomstolen, som är en kommande huvudaktör och som ännu inte arbetat aktivt med kärnavfallsfrågan, kommer in i processen senare än planerat?

SKB framförde att de juridiska ombud man haft kontakt med anser att det kan vara en fördel om miljödomstolen behandlar både inkapslingsärendet och slutförvarsärendet samtidigt.

Länsstyrelsen påpekade att frågan om joniserande strålning behandlas i prövningarna enligt både kärntekniklagen och miljöbalken. SKB svarade att just joniserande strålning är en fråga som befinner sig i gränslandet mellan kärntekniklagen och miljöbalken. Strålskyddet kommer att prövas i ansökan för inkapslingsanläggningen enligt kärntekniklagen som inlämnas 2006.

SSI upplyste om att vid miljöprövningen av Studsvik avstod miljödomstolen från att fastställa strålskyddsvillkor. SSI har i olika yttranden till miljödomstolen i samband med förberedelser inför miljöprövningar (Ringhals, Forsmark och Studsvik) uttalat att man önskar att domstolen ska avstå från att ställa strålskyddsvillkor. Efter miljöprövningen av Studsvik kommer nu närmast en miljödom för Ringhals. Utfallet av denna återstår att se. Avstår också den domstolen från att ställa strålskyddsvillkor kan man ju tänka sig att det blir praxis.

Kommunens veto diskuterades. Kommunens veto är kopplat till ansökan enligt miljöbalken, inte till kärntekniklagen.

MKB-dokumentet diskuterades. SKB, SKI med flera framförde att även om ansökan år 2006 enbart görs enligt kärntekniklagen, så kvarstår kravet att ett MKB-dokument ska bifogas ansökan. Samråden för inkapslingsanläggningen kommer att fortgå ända till 2008. De synpunkter som framkommer inom samråden, samt på den MKB som inlämnas 2006, kommer att inarbetas i en reviderad MKB, som inlämnas 2008 i samband med ansökan enligt miljöbalken. Hur detta MKB-dokument ska se ut är ännu inte bestämt. Eventuellt kommer ett gemensamt MKB-dokument att tas fram för hela systemet – inkapslingstransporter-slutförvar – inför ansökningarna 2008. Alternativet är att ha separata MKB-dokument för inkapslingsanläggningen och slutförvaret. SKB diskuterar gärna med myndigheterna och kommunerna hur detta lämpligen görs för att redovisningen ska bli så transparent som möjligt.

Beslut

Kommunen kommenterade att det är viktigt att beslutsprocessen är tydlig. Därför vill man gärna reflektera över SKB:s förslag till modifierad ansökningsprocess och återkomma, lämpligen vid nästa möte med MKB-forum, vilket även beslutades.

3.2 Utveckling av MKB-forums arbete, form och innehåll.

Peter Wretlund, Oskarshamns kommun, framförde att kommunen varit tveksamma till att genomföra dagens möte med tanke på den tunna dagordningen. Vid senare möten har lägesrapporteringar fått för stort utrymme, på bekostnad av att diskutera viktiga frågor. Kommunen vill därför väcka frågan hur MKB-forum fortsättningsvis bör arbeta och vilken mötesfrekvens som är lämplig. Kommunen framförde att en lämplig start vore att MKB-forums parter till nästa möte (den 1

juni) funderar igenom vad som skulle kunna förbättras avseende det fortsatta arbetet och att vid mötet diskutera kring temat ”MKB-forums arbete, form och innehåll”.

SKB framförde att det arbete som nu bedrivs till stor del fokuseras på de pågående platsundersökningarna. För SKB är det därför naturligt att det blir mycket avrapporteringar om hur det pågående arbetet framskrider. Vidare framförde SKB att om man tittar tillbaka på de senaste årens möten med MKB-forum så finns det faktiskt, förutom lägesrapporteringar, många viktiga frågor som har tagits upp och diskuterats. Vidare är det viktigt att samtliga parter kommer med idéer och synpunkter för att dagordningarna och mötena ska bli innehållsrika.

SKI påpekade att när MKB-forum startade för drygt 10 år sedan, så fanns det inga andra forum för diskussioner mellan de parter som ingår i MKB-forum. Numera finns det ett antal möjligheter till samtal, till exempel de pågående utökade samråden och samråden med myndigheterna avseende platsundersökningar samt system- och säkerhetsanalyserna. Detta innebär att många frågor numera tas omhand i andra forum än MKB-forum.

Beslut

Samtliga parter funderar över ”MKB-forums arbete, form och innehåll”, vilket kommer att bli en punkt på nästa mötes dagordning.

3.3 Öppna möten. I vilken omfattning ska MKB-forums möten vara öppna för allmänheten?

I MKB-forums arbetsordning framgår att ”vissa sammanträden bör vara offentliga”. Under de senaste åren har ett möte per år, av totalt fyra, varit öppet för allmänheten.

Peter Wretlund, Oskarshamns kommun, framförde att även om MKB-forums öppna möten inte varit speciellt välbesökta, så är det en viktig princip att ha möten som är öppna för allmänheten. Dessutom är öppna möten värdefulla eftersom det kan komma upp nya typer av frågeställningar och synpunkter. Nackdelen med öppna möten är, enligt kommunen, att de tar längre tid i anspråk och att de kan resultera i att deltagande parter inte blir lika frispråkiga som vid slutna möten. Kommunens förslag är att samtliga möten med MKB-forum fortsättningsvis ska vara öppna för allmänheten.

SKB framförde att det numera finns flera forum för den som vill ha insyn i och kunna påverka SKB:s arbete, till exempel genom att delta i de pågående utökade samråden. SKB:s inställning är att MKB-forum även fortsättningsvis bör ha något möte per år som är öppet för allmänheten, medan övriga möten bör vara slutna arbetsmöten. MKB-forum är till för de formella aktörerna i beslutsprocessen, med

tanke på alla de frågor som behöver diskuteras mellan dessa parter. Den som är intresserad av det arbete som bedrivs i MKB-forum finner protokollen från samtliga möten på SKB:s hemsida. Vidare finns det möjlighet för parterna i MKB-forum att bjuda in särskilt intresserade till enstaka möten. Samtliga frågor som diskuteras är således öppna för allas insyn.

SKI framförde att detta är en svår fråga. Det som diskuteras på MKB-forums möten är inga hemligheter, men om samtliga möten är öppna för allmänheten skulle det kunna resultera i att MKB-forums möten skulle få annan inriktning och mer likna seminarieverksamhet. Ett annat problem med att öppna samtliga möten är att det skulle bli svårt att återinföra slutna möten, om det visar sig att den nya ordningen inte fungerar bra ur arbetssynpunkt. Sammanfattningsvis anser SKI att nuvarande ordning, med ett öppet möte per år, är bra.

SSI framförde att möten med MKB-forum i första hand hålls för att kommunen ska ha ett forum för diskussioner med SKB och myndigheterna. SSI:s spontana åsikt är att nuvarande fördelning mellan öppna och slutna möten är bra, men samtidigt är SSI beredda att böja sig för kommunens önskemål.

Kommunen påpekade att samtliga möten i kommunfullmäktige är öppna för allmänheten, vilket ses som en viktig gest. Vidare framförde kommunen att de som antagligen skulle engagera sig i MKB-forums möten om de vore öppna är "miljörörelsen" och att ett sådant engagemang vore önskvärt för att få in deras synpunkter i diskussionerna.

Ordföranden sammanfattade diskussionen som att kommunen gärna ser att samtliga möten fortsättningsvis ska vara öppna för allmänheten, medan SKB och myndigheterna föredrar att bibehålla nuvarande ordning, vilket innebär ett öppet möte per år.

Beslut

Kommunen framförde att frågan om öppna kontra slutna möten borde behandlas vid nästa möte med MKB-forum, i samband med att "MKB-forums arbete, form och innehåll" diskuteras. Det beslutades att så ska ske.

4 Oskarshamns kommun

4.1 Lägesrapport

Peter Wretlund och Kaj Nilsson, Oskarshamns kommun, gav en övergripande lägesrapport för arbetet inom LKO-projektet, se *bilaga 3*.

Den 14:e mars kommer LKO att till fullmäktige redovisa utfört, pågående och planerat arbete. Bland annat kommer SKB:s förslag till platsundersökningsprogram med samhällsprogram i enlighet med kommunens villkor nr 10 att presenteras. Villkor 10 ställer även krav på ett program avseende "icke kärntekniska miljöeffekter". Detta kommer att behandlas i samband med den uppdaterade versionen av "omfattnings- och avgränsningsrapporten".

LKO:s yttrande över SSI:s förslag till allmänna råd och SKB:s FUD-program kommer att behandlas av kommunstyrelsen den 22 mars.

Koncept av LKO:s yttrande över Fud-program 2004 delades ut vid mötet. Kommunen arbetar för närvarande med ett yttrande över finansieringsutredningens förslag.

Vidare informerade Peter Wretlund om att han sedan årsskiftet har efterträtt Torsten Carlsson som ordförande i utvecklingsgruppen.

Skriftlig lägesrapport utdelades i vilken hittills utfört arbete och planering av kommande arbete i *Misterhultsgruppen*, *Samhällsgruppen*, *Kommungruppen* och *Säkerhetsgruppen* redovisas, se *bilaga 3*.

Misterhultsgruppen har haft två möten sedan senaste mötet med MKB-forum. Gruppen har bland annat arbetat med slututformningen av utvecklingsplanen och presentation av densamma för bygdens invånare. Den 23 januari fattades beslut om att bilda Misterhultsbygdens intresseförening, som bland annat ska ha till uppgift att verkställa och på andra sätt genomföra de utvecklingsprojekt som identifierats i utvecklingsplanen. Bland övriga aktiviteter kan nämnas att den 8 mars 2005 anordnade Misterhultsgruppen tillsammans med SKB ett för allmänheten öppet möte kring vattenfrågan i bygden.

Kommungruppen har nyligen upprättat en arbetsplan för det kommande året. En prioriterad uppgift är att följa och medverka i samhällsutredningarna samt sprida resultaten internt inom förvaltningsorganisationen och till andra grupper i samhället. En annan uppgift är att informera och höja kunskapsnivån i slutförvarsfrågan bland de kommunanställda. Kommungruppen var huvudansvarig för MKB-seminariet den 19 januari, som fokuserade på erfarenheter från Hallandsåstunneln.

Samhällsgruppen framförde att de arbetsformer som överenskommits med SKB rörande samhällsutredningarna nu fungerar bra. Vidare framfördes att man anser att det är angeläget att upphandlingsutredningen påbörjas snarast. Vissa företagare i Oskarshamn uttrycker kritik mot slutförvarsfrågans hantering, varför det är angeläget att beslutsprocess, behov och krav blir tydligare.

SKB framförde att den pågående upphandlingsutredningen kommer att resultera i en ”bruttolista”, vilken kan vara utgångspunkt i diskussioner mellan SKB och kommunen avseende:

- Vad kommer SKB att behöva handla upp?
- Vad kan kommunens företagare erbjuda?
- Vad kan förberedas?

Om ett slutförvar etableras i Simpevarp-/Laxemarområdet skulle detta få återverkningar även utanför kommungränsen. Kommunen informerade om att man för en dialog med bland annat Regionförbundet för att förstärka kunskapen av vad en etablering av ett slutförvar skulle kunna medföra för regionen.

Säkerhetsgruppen har ägnat mycket tid till granskningen av SKB:s FUD-program, att följa SSI:s projekt om expertbedömningar och att utarbeta kommunens yttrande om SSI:s allmänna råd. Vidare har man tagit fram en verksamhetsplan för 2005, som bland annat omfattar fortsatt uppföljning av SKB:s platsundersökning och platsval, resultaten från myndigheternas granskning av SR-Can interimrapport samt arbetet i kapsellaboratoriet.

Diskussion och beslut

Kommunen framförde att man inte har någon tydlig bild av vad SKB:s kommande systemanalyser kommer att innehålla. De förra systemanalyserna togs fram för ca 5 år sedan. SKB framförde att arbetet med systemanalyserna nyligen påbörjats och att arbetet måste pågå ytterligare ett tag innan man är redo att redovisa inriktning och omfattning av kommande systemanalyser.

SKB kommer vid lämpligt tillfälle att anordna ett seminarium, ca ½ dag, för kommunen om innehållet i kommande systemanalyser.

4.2 MKB-frågor

Inför mötet hade LKO:s säkerhetsgrupp ställt en ”MKB-fråga” till SKB om återstående FoU. Kommunens MKB-fråga, samt SKB:s svar på denna framgår av *bilaga 4*.

Kommunen framförde att Fud-program 2004 visar att det fortfarande återstår mycket forskning och utveckling innan SKB har en tillräcklig kunskapsbas för att

kunna leda i bevis att ett kommande slutförvar blir säkert. Det är nu bara två år kvar till den tidpunkt då SKB ämnar lämna in en ansökan för inkapslingsanläggningen och 4 år till ansökan för slutförvaret. Rimligen kommer det att finnas ofullkomligheter och osäkerheter kvar att reda ut år 2006 liksom år 2008. Kommunen efterlyser därför en redogörelse från SKB om vilka forskningsfrågor som bedöms som viktigast och vilka resultat som måste finnas för att de båda aktuella ansökningarna ska kunna lämnas in.

Olle Olsson, SKB, svarade att kravet för att ansökan ska kunna godkännas är att SKB kan redovisa minst en fungerande metod (en referensutformning) för slutförvarets alla komponenter som är av betydelse för säkerheten samt att förvaret som helhet uppfyller säkerhetskraven. SR-Site, som lämnas in år 2008, kommer att ge svaret på om förvaret uppfyller kraven.

Målet med säkerhetsanalysen är att utvärdera systemets funktion och eventuella konsekvenser av olika händelser. I många fall kan maximala konsekvenser uppskattas utan fullständig kunskap om systemet, genom att man gör pessimistiska antaganden som ofta leder till grova överskattningar av möjliga konsekvenser.

Den forskning SKB bedriver syftar i huvudsak till att skaffa ytterligare kunskap för att kunna göra mer realistiska uppskattningar av konsekvenser samt för att optimera systemet. En del i optimeringen av systemet är till exempel att undersöka alternativa material för till exempel buffert och återfyllnad samt olika metoder för tillverkning och inplacering av dessa.

I ansökan 2008 avser SKB att redovisa en referensutformning som fyller kraven. Arbetet med optimering av systemet kommer att fortsätta även efter ansökan lämnats in och tillstånd erhållits. Eventuella förslag till förändringar i referensutformningen kommer att tillställas myndigheterna för prövning och godkännande.

Diskussion

Den efterföljande diskussionen behandlade huvudsakligen hur kommunens MKB-frågor bör följas upp. Kommunen har ställt totalt åtta MKB-frågor till SKB. Frågorna har tagits upp vid möten med MKB-forum och besvarats av SKB. Kommunens intention har dock varit att MKB-frågorna skulle vara "mer levande" och inte bara besvaras vid ett enstaka tillfälle för att därefter falla i glömska.

Diskussionen resulterade i att den framtida ambitionsnivån bör vara att regelbundet, till exempel årligen, ha en statusgenomgång/avstämning av samtliga MKB-frågor.

5 SKB

5.1 Aktuellt från platsundersökning i Forsmark

Olle Olsson, SKB, gav en lägesrapport från platsundersökningen i Forsmark, se *bilaga 5*.

Olle Olsson informerade inledningsvis om inkapslingsprojektet. Projekteringen av anläggningen pågår enligt plan. Provserier på 20 lock vardera med de två metoderna för svetsning, elektronstrålesvetsning och friktionssvetsning, har genomförts. Båda metoderna visar goda förutsättningar att kunna uppfylla ställda kvalitetskrav. Valet av metod beräknas ske i slutet av mars.

I Forsmark har det sjunde kärnborrhålet avslutats. Resultaten visar att vattengenomsläppligheten är hög nära ytan (ned till cirka 200 m djup) för att vara mycket låg på större djup. Borrningarna av det åttonde kärnborrhålet har påbörjats. Detta hål borrar för att undersöka linsens begränsning mot nordväst.

I kandidatområdet centrala del finns en sprickzon som stupar åt sydöst. Detta har resulterat i att det fortsatta arbetet huvudsakligen fokuseras på kandidatrådets nordvästra del.

Två potentiella lägen för ovanjordsanläggningarna har identifierats, vid SFR respektive vid infarten till Forsmark.

5.2 Aktuellt från platsundersökning i Oskarshamn

Peter Wikberg, SKB, redogjorde för platsundersökningen i Oskarshamn, se *bilaga 6*.

Sedan ungefär ett år pågår platsundersökningar i både Simpevarps- och Laxemarområdet. För Simpevarp blev en första preliminär säkerhetsbedömning nyligen klar. Den visar att Simpevarps berggrund har det som krävs för att det ska gå att bygga ett djupförvar där. Området är tillräckligt stort och det uppfyller de grundläggande kraven som ställs på berget vid djupförvaring av använt kärnbränsle.

För närvarande är platsundersökningarna fokuserade på Laxemarområdet. Det kommer att dröja drygt ett halvt år innan det är möjligt att göra motsvarande säkerhetsbedömning av Laxemarberget. De resultat som hittills framkommit indikerar att en sprickzon delar upp Laxemar i en nordlig och en sydlig del. Zonens egenskaper undersöks för närvarande.

Efter att preliminära säkerhetsbedömningar är framtagna för båda områdena, kommer ett att prioriteras för komplett platsundersökning.

5.3 Aktuellt från samråden

Saida L. Engström, SKB, informerade om aktuella aktiviteter kring MKB och samråd, se *bilaga 7*.

”*Omfattnings- och avgränsningsrapporten*” håller på att skrivas, men arbetet har tillfälligt avstannat. Anledningen är att SKB:s modifiering av ansökningsprocessen delvis påverkar vad som kommer att tas upp i de olika MKB-dokumenterna och påverkar därmed innehållet i rapporten. Rapporten kommer att färdigställas till sommaren.

Sammanställningen av genomförda samråd, enligt miljöbalkens 6:e kapitel, under 2004 håller också på att skrivas. Det är andra året som en sammanställning av genomförda samråd tas fram. Sammanställningarna kommer att vara underlag för de samrådsredogörelser som ska bifogas tillståndsansökningarna och kan även ses som ett komplement till de årsrapporter som skrivs för respektive plats.

Det har ännu inte kommit något besked från Naturvårdsverket om vilka länder som bör få information om kärnbränsleprogrammet inför samråd enligt Esbokkonvention.

SKB har bildat en extern referensgrupp för att ge vägledning och metodstöd i arbetet med att ta fram miljökonsekvensbeskrivningarna för inkapslingsanläggningen och slutförvaret. Referensgruppen består för närvarande av Anders Hedlund och Hans-Georg Wallentinus från MKB-centrum vid Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU.

Den 25-27 augusti kommer MKB-forum att ha gemensamt möte med Samråds- och MKB-grupp Forsmark, inkluderande studieresa till Frankrike och Belgien. Beträffande studieresan så verkar det svårt att få ihop ett program som inkluderar besök i både Frankrike och Belgien.

Den 7 mars hölls ett informationsmöte för närboende till den planerade inkapslingsanläggningen. Vid mötet presenterades och diskuterades den verksamhet som kommer att bedrivas vid inkapslingsanläggningen, vilka störningar som detta kan medföra samt vilka utredningar som SKB planerar att ta fram som underlag till kommande ansökningar för inkapslingsanläggningen. Vid mötet deltog 9 närboende, vilket motsvarar drygt hälften av dem som bjudits in till mötet.

Den 5 april kommer SKB att hålla samrådsmöte med allmänheten i Oskarshamns kommun. Syftet med mötet är att presentera och diskutera var en inkapslingsanläggning och ett slutförvar skulle kunna placeras samt vilka störningar som kan uppstå i samband med till exempel bergarbeten och transporter under byggande och drift. Motsvarande möte med allmänheten i Östhammars kommun hölls den 25 november 2004.

Diskussion

Beträffande studieresan så verkar det svårt att få ihop ett program som inkluderar besök i både Frankrike och Belgien. Vid möte med Samråds- och MKB-grupp Forsmark den 10 mars framkom synpunkten att Frankrike bedömdes vara mest intressant att besöka. Efter en kort diskussion kom även parterna i MKB-forum fram till samma slutsats. Praktisk information om resan kommer att skickas ut om några veckor.

5.4 ”Projektering”. Information om byggande och drift av inkapslingsanläggning och slutförvar, samt de störningar som kan uppstå.

Tomas Holmström, SKB, informerade om byggande och drift av inkapslingsanläggning och slutförvar, samt de störningar som kan uppstå, se *bilaga 8*.

Samrådsmöte med allmänheten kommer att hållas i Figeholm den 5 april 2005. Temat för mötet är byggande och drift av inkapslingsanläggningen och slutförvaret, samt de störningar som kan uppstå i samband med till exempel bergarbeten och transporter. Tomas Holmström gav en översiktlig redovisning av vad som kommer att presenteras vid samrådsmötet.

Slutförvaret byggs till största del under mark, och det innebär att totalt cirka tre miljoner kubikmeter berg måste tas om hand på markytan. Som jämförelse kan nämnas att cirka 200 000 kubikmeter berg (löst mått) togs ut då Äspö-laboratoriet byggdes.

Under det sju år långa byggskedet kommer ungefär en miljon kubikmeter bergmassor att tas ut. Dessa massor är tänkta att transporteras bort till annan användning.

Under det 30-40 år långa driftskedet kommer ungefär två miljoner kubikmeter bergmassor att tas ut. Ungefär hälften av dessa massor återanvänds ”direkt” i slutförvaret, medan den andra hälften läggs i bergupplag i väntan på återanvändning i slutförvaret. Som mest är det ungefär en miljon kubikmeter bergmassor som kommer att mellanlagras. Detta bergupplag kommer att ta 6-7 hektar i anspråk. Det totala arealbehovet för slutförvarets anläggningsdelar på

markytan uppgår till cirka 20 hektar. Arbetet med att finna lämpliga lägen för slutförvarets anläggningsdelar på markytan, inklusive bergupplag, pågår inom såväl Simpevarps- som Laxemarområdet.

Transportintensiteten kommer att vara högst under byggskedets senare del (3,5-7 år) och kommer då att resultera i att den tunga trafiken på det allmänna vägnätet i stort sett fördubblas, jämfört med om slutförvaret inte kommer till stånd. Detta kommer att resultera i att den ekvivalenta ljudnivån ökar med ca 2 dBA (knappt hörbar förändring) på det omgivande vägnätet. Däremot kommer den ökade trafikmängden att leda till att antalet händelser med maximal ljudnivå ökar markant.

Om bergmassorna avyttras sjövägen istället för på lastbil skulle trafikmängden på det lokala vägnätet kunna reduceras. Eftersom den befintliga hamnen vid Simpevarp används för transporter av använt kärnbränsle finns det restriktioner för den verksamhet som får bedrivas där. Därför utreds möjligheterna att anlägga en ny hamn vid Ävrö, som skulle användas för att avyttra bergmassorna per pråm.

Diskussion

Kommunen frågade om transporter av inkapslat kärnbränsle. Om inkapslingsanläggningen byggs vid Clab och slutförvaret i Laxemarområdet, hur kommer då transporterna av det använda kärnbränslet att ske? Kommer de att ske på markytan eller i tunnlar från inkapslingsanläggningen? Olle Olsson, SKB, svarade att båda alternativen är möjliga, men om det blir aktuellt med transporter på markytan så kommer dessa att ske på separata vägar utan allmän trafik.

5.5 Information om den lokala informationsverksamheten

Katarina Odéhn, SKB, informerade om den lokala informationsverksamhet som bedrivs i Oskarshamn, se *bilaga 9*.

Utöver de formella samråden i enlighet med miljöbalkens bestämmelser pågår en omfattande lokal informationsverksamhet i såväl Oskarshamn som Forsmark.

I Oskarshamn kan man besöka Äspölaboratoriet, Clab, Kapsellaboratoriet och i Forsmark SFR, samt på båda platserna några av platsundersökningens borrhållplatser. Totalt kom det närmare 25 000 besökare under 2004.

Platsundersökningen kräver en nära dialog med alla dem som på något sätt berörs av SKB:s verksamhet. SKB har därför regelbunden kontakt med ägarna till den mark där undersökningarna görs. Därutöver arrangeras olika typer av närboendemöten för information och samvaro samt fältbesök. Ett Nyhetsbrev skickas regelbundet till boende i Misterhults församling där SKB berättar om pågående och planerade aktiviteter i fält.

De lokala mötena är ofta välbesökta. I mars 2004 kom 120 personer till ”öppet hus” i Mörtfors och den kulturhistoriska dagen som arrangerades i Basthult hösten 2004 lockade 80 besökare, trots dåligt väder.

Under 2004 har sex studieresor genomförts från Oskarshamn till Forsmark. Varje resa har haft mellan 40 och 50 resenärer.

6 SKI – lägesrapport

Magnus Westerlind redogjorde för SKI:s arbete inom några olika områden.

Granskningsrapporten över interimrapporten inför SR-Can finns tillgänglig på internet, www.ski.se, och kommer snart i tryckt format. Ett särskilt informationsmöte för Östhammars och Oskarshamns kommuner är inplanerat till den 8 april.

För närvarande pågår intensivt arbete med att granska SKB:s Fud-program 2004. Remisstiden har formellt gått ut och 25 yttranden har inkommit, ytterligare 5 väntas inkomma. SKI kommer att sammanställa yttrandena och lämna sitt yttrande till regeringen senast sista juni.

7 SSI – lägesrapport

Tomas Löfgren informerade om att han tills vidare kommer att vara SSI:s representant i MKB-forum.

Granskningen av SR-Can har avslutats. Granskningen av Fud-program 2004 pågår och SSI kommer att lämna sitt yttrande till SKI den 1 maj.

Vad gäller projektet om formella expertutfrågningar ”expert panel elicitations” så planeras ett seminarium den 28 september med bland annat Oskarshamns och Östhammars kommuner.

En utbildning i strålskydd kommer att genomföras i april och deltagare från kommunen är välkomna.

Synpunkter har kommit in på SSI:s förslag till allmänna råd till slutförvarsföreskrifterna (SSI FS 1998:1). SSI har haft möten med kommunen och diskuterat förslagen. Nästa möte är inplanerat till den 29 april.

8 Länsstyrelsen – lägesrapport

Sven Andersson, länsstyrelsen i Kalmar län, gav en lägesrapport om länsstyrelsens arbete.

SKB:s pågående platsundersökning kräver regelbundna samråd med länsstyrelsen enligt miljöbalken 12 kap för de verksamheter eller åtgärder som ”väsentligt kan komma att påverka naturmiljön”. Exempel på ärenden är anläggande av borrhåtar, spolvattenhantering och geotekniska undersökningar. SKB och länsstyrelsen har utarbetat bra rutiner för dessa samråd. SKB har nyligen skickat in samrådshandlingar för två nya borrhåtar. Länsstyrelsens beslut kommer inom 6 veckor.

Sven Andersson upplyste om att länsstyrelsen har fått OKG:s tillståndsansökan om effekthöjning på remiss och kommer att lämna yttrande den 1 april.

9 Övriga frågor

Inga övriga frågor fanns.

Vid protokollet

Lars Birgersson

Justeras

Ulf Färnhök

SKI

SKB

Oskarshamns kommun

SSI

Oskarshamn och Beslutsprocessen

Okklarheter - Öppna frågor

Lägesrapport med exempel

Lokal kompetensuppbyggnad i Oskarshamn, projekt kärnavfall

LKO

Beslutsprocessen

- ärendet stort och komplext
- ny process med miljöbalk, miljödomstol, kärntekniklag och dessa två lagars samordning
- många aktörer deltar och kan ställa villkor än fler kan föreslå
- flera huvudaktörer nu osynliga
- oklart vad som kommer att finnas tillgängligt när kommunen väntas fatta beslut
- flera uppfattningar om delad prövning/koppling till metodfrågan
- oklart vilka fakta som kommer att saknas vid ansökan om inkapslingsanläggningen (SR-CAN och SR-SITE)

LKO Lokal kompetensuppbyggnad i Oskarshamn - projekt kärnavfall. Platsundersökningsskedet

Frågor ansökan

- myndigheternas förväntning på detaljeringsnivå i de platsspecifika säkerhetsanalyserna?
- användandet av jämförelsematerial - typområden - säkerhetsanalys/säkerhetsbedömningar?
- kommer myndigheterna att fortsätta samråda kring hur föreskrifterna skall tillämpas?
 - systemanalysens innehåll oklar för kommunen

LKO Lokal kompetensuppbyggnad i Oskarshamn - projekt kärnavfall. Platsundersökningsskedet

Delad ansökan

- Kommunen ser fördelar med en delad ansökan
 - mer tid för granskning
 - tidigare start av den formella processen
 - huvudaktörerna ut på banan
- varför spekulera i hur prövningen avslutas?

LKO Lokal kompetensuppbyggnad i Oskarshamn - projekt kärnavfall. Platsundersökningsskedet

Frågor granskningen

- kommunen ser med intresse fram emot myndigheternas granskningsplaner för att bättre kunna förstå granskningens innehåll
- omfattning på planerad remissbehandling
- kommunens remiss - när, vilken tid kommer att finnas?
- nivån på myndigheternas oberoende analyser?

LKO Lokal kompetensuppbyggnad i Oskarshamn - projekt kärnavfall. Platsundersökningsskedet

Samordningsfrågor MB och KTL

- samordningen oklar på flera punkter i synnerhet samordningen av villkor
 - framtagande av kontrollprogram?
- NV har en viktig roll- när kommer man in i sakfrågorna?
 - mm mm

LKO Lokal kompetensuppbyggnad i Oskarshamn - projekt kärnavfall. Platsundersökningsskedet

Frågor till kommunen

- Hur kommer kommunen bereda remisser och beslut?
 - Vilken tid önskar man för dessa beredningar
- *Svaren kräver ökad förståelse för underlaget samt om det kan göras tillgängligt i steg*
- Vad förväntar sig kommunen från myndigheterna när det gäller att göra säkerhetsanalysen tillgänglig för lekmän?
- *Svaret måste tas fram i samarbete med myndigheterna - diskussion påbörjad*

LKO Lokal kompetensuppbyggnad i Oskarshamn - projekt kärnavfall. Platsundersökningsskedet

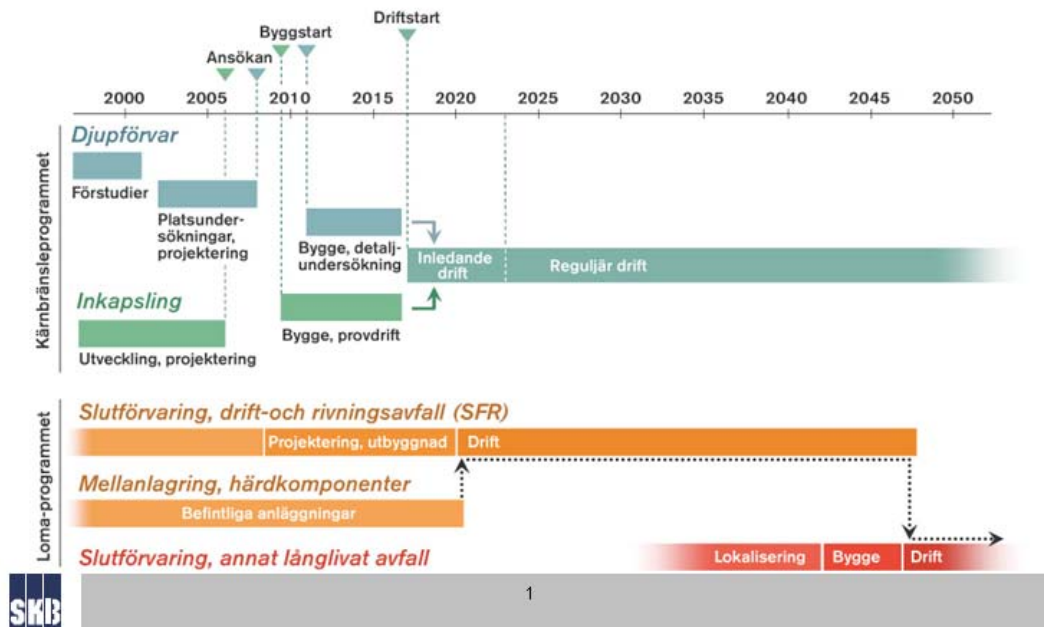

Kommunens fortsatta arbete

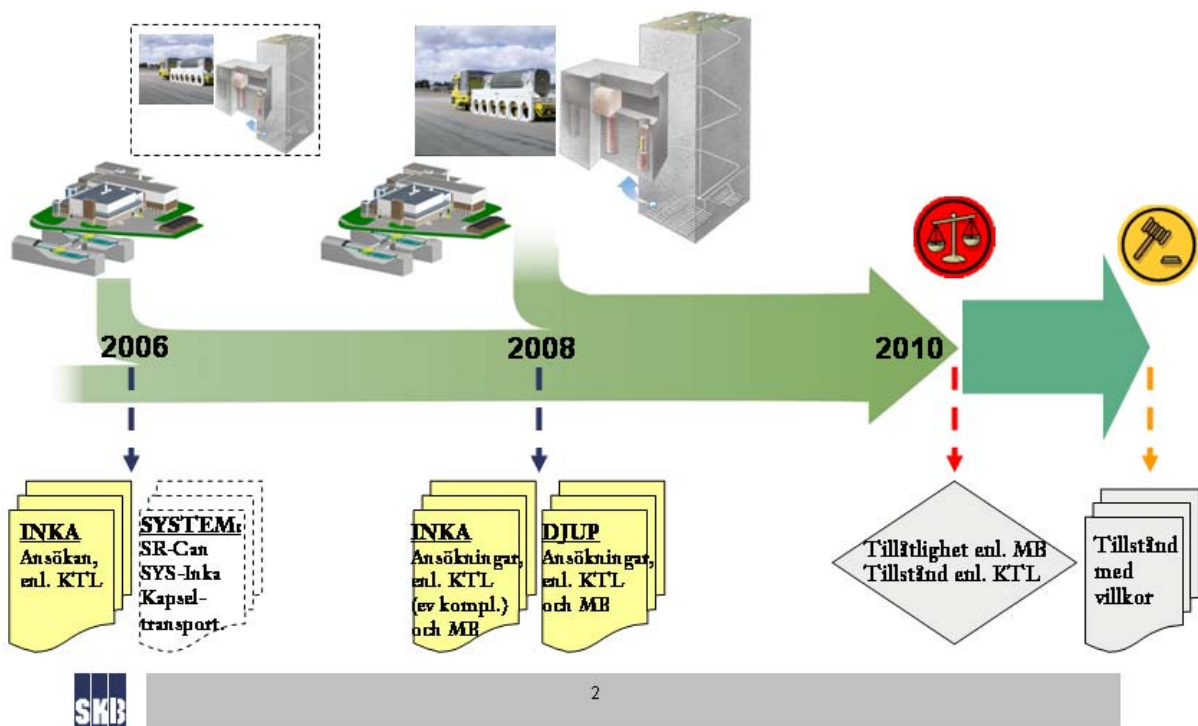
- att skaffa sig en egen bild av beslutsprocessen ifrån kommunens perspektiv - detta pågår
 - att samråda med övriga parter
- att identifiera kommunens önskemål och förslag

LKO Lokal kompetensuppbyggnad i Oskarshamn - projekt kärnavfall. Platsundersökningsskedet

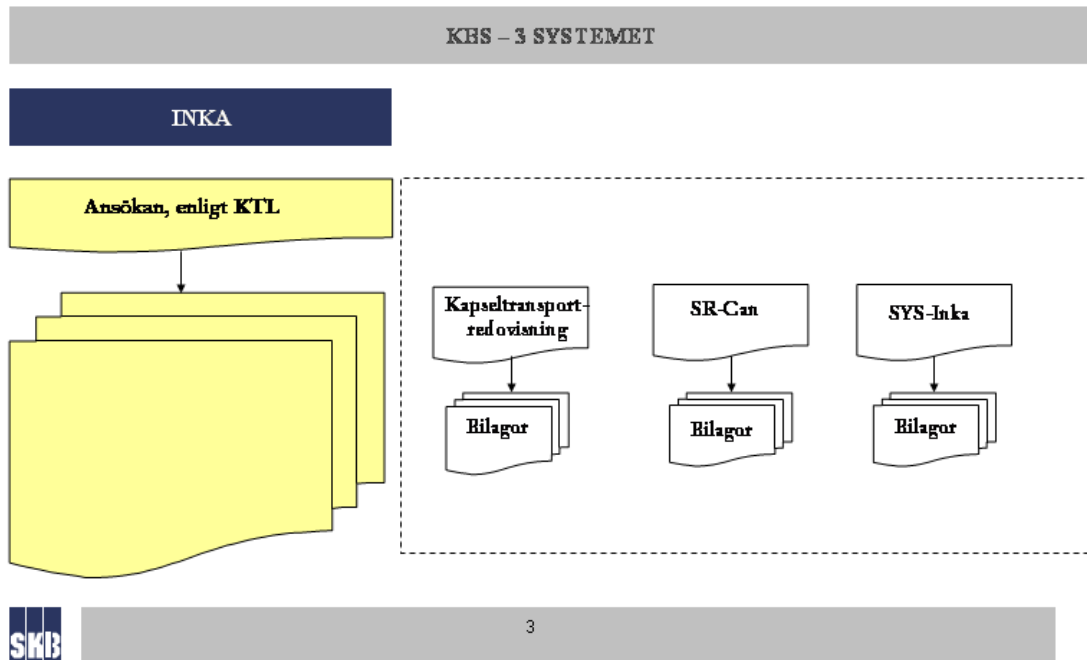
Plan för återstoden av det svenska kärnbränsleprogrammet

Prövningen

Handlingar till SKI, 2006

Separata prövningar av inkapslingsanläggningen enligt KTL och MB ger:

- bättre utnyttjande av myndigheternas resurser. SKI och SSI får möjlighet att granska det tekniska underlaget under rimliga förhållanden.
- inkapslingsfrågorna den fokusering som verksamheten kräver.
- gemensam miljöprövning av hela slutförvarssystemet; inkapslingsanläggning, slutförvar och transporter.

MKB-forum den 11 mars 2005. lägesrapport LKO-projektet

Huvuddelen LKO:s verksamhet sker i arbetsgrupperna som redovisas var för sig.

Arbetet med ett flertal yttranden har pågått eller pågår sedan förra MKB-forum i december:

- SKB:s förslag till platsundersökningsprogram med samhällsprogram, villkor 10, kommer till fullmäktige den 14 mars.
- Rapporten om ovanjordsanläggning samt uppdatering av delar av P2-området till förstudienivå kommer till fullmäktige samtidigt.
- Yttrande över SSI:s förslag till allmänna råd behandlas av KS den 22 mars.
- FUD-yttrandet behandlas av KS den 22 mars och KF i april.
- Vi arbetar också med ett yttrande över finansieringsutredningens förslag.

Dessutom pågår arbetet med en verksamhetsberättelse som måste vara klar senast den 31 mars.

”Den nya” utvecklingsgruppen har haft två möten under årets första månader. Med ”nya” menar vi dels ett ändrat arbetssätt, dels att kommunalrådet taget över ordförandeskapet. Grunden är nu lagd för att ULKO ska fungera som den utvecklings- och strategigrupp som åsyftades när LKO-organisationen beslutades i november 2002.

Förberedelserna är klara inför LKO:s redovisning i fullmäktige nu på måndag den 14 mars. Vi tar upp en nygammal informationsmodell med stationer där fullmäktigemedlemmarna informeras i grupper. SKB kommer att ha en station och arbetsgrupperna var sin. I inledningen ger SKB en lägesrapport över arbetet för hela fullmäktige. Vi har också ändrat tidpunkten med start kl 15.00 och färdiga senast kl 17.30.

MKB-forum 11 mars 2005, Kommungruppen

Kommungruppen har enligt KF:s beslut följande arbetsuppgifter:

1. Ansvar för att kärnavfallsfrågan behandlas i berörda förvaltningar och nämnder.
2. Planfrågor, infrastrukturfrågor, socioekonomiska utredningar.
3. Samordnande ansvar för MKB-processen.
4. Villkor **10** platsundersökningsprogrammet.
5. Villkor **11** och **12** MKB-processen.
6. Ansvar för att kommunanställda får information och ges möjlighet till diskussion i kärnavfallsfrågan.
7. Arrangemang av seminarier, studiebesök mm för kommunanställda.

Kortfattad lägesrapport

FUD-programmet 2004

Kommungruppens medlemmar har granskat FUD-programmet och lämnat ett yttrande från gruppen.

Arbetsplan för 2005

En arbetsplan har upprättats för det kommande året. En prioriterad uppgift är att följa och medverka i samhällsutredningarna och sprida resultaten internt inom förvaltningsorganisationen och till andra grupper i samhället. En annan uppgift är att informera och höja kunskaperna i slutförvarsfrågan bland kommunanställda. En del i detta är att få kommunanställda att besöka SKB:s anläggningar. Det är svårt att intressera de "mjuka" förvaltningarna för frågan och vi måste göra studiebesöken mer attraktiva.

En viktig del i gruppens uppdrag är att samordna förvaltningsorganisationens arbete med uppgifter som kommer genom platsundersökningsprogrammet som t ex den fysiska planeringen.

MKB-seminariet 19 januari

Kommungruppen var huvudansvarig för MKB-seminariet med Hallandsåstunneln i fokus den 19 januari. Seminariet var välbesökt och vi fick ta del av erfarenheter på hur man inte ska hantera MKB-processen.

MKB-forum 11 mars 2005, Misterhultsgruppen

Kortfattad lägesrapport

Misterhultsgruppens redogörelse inför MKB-forum 20050311

Misterhultsgruppen har sedan senaste MKB-forummöte haft två ordinarie möten.

Arbetet i gruppen har under denna tid huvudsakligen inriktats på slututförningen av utvecklingsplanen och presentationen av densamma för bygdens invånare och andra berörda.

Presentationen skedde vid ett öppet möte i bygden den 23 januari 2005. Vid detta möte fattats även beslut om att bilda Misterhultsbygdens intresseförening, som bland annat skall ha till uppgift att verkställa och på andra sätt genomföra de utvecklingsprojekt som identifierats i utvecklingsplanen.

Syftet med bildandet av intresseförening är både att renodla den granskande verksamhet som Misterhultsgruppen har i LKO samt att ge bra förutsättningar för den breda förankring och deltagande i utvecklingsprojekten som vi är helt övertygade om är avgörande för framtida utveckling.

Utöver denna mycket specifika del av samhällsprogrammet för vår grupp har naturligtvis medlemmar från gruppen deltagit i de andra pågående utredningarna i kommunen.

Utöver utvecklingsplanen har vårt kontinuerliga arbete med miljöfrågorna fortsatt. Den 8 mars 2005 anordnade Misterhultsgruppen tillsammans med SKB ett för allmänheten öppet möte kring vattenfrågan i bygden i allmänhet och inför ett eventuellt slutförvar i synnerhet.

Vid detta möte gav även OKG en mycket informativ presentation av innehållet i den mätserie som finns kring kärnkraftverket alltsedan 1970-talet och de eventuella slutsatser som kan dras med ledning av dessa.

Enligt planerna skulle denna redovisning ha skett av SSI och vi räknar med att framöver få möjlighet att ta del av deras syn i frågan varvid även diskussioner kan ske om lämpligheten av att utöka dessa mätserier inför ett eventuellt slutförvarsbygge.

Slutligen presenterade SWECO (av SKB anlita konsult) de planer på genomförandet av en idéstudie avseende kustvägen 743 som man nyligen fått uppdraget att utföra.

MKB-forum 11 mars 2005, Samhällsgruppen

Kortfattad lägesrapport

De arbetsformer som överenskommits med SKB rörande samhällsutredningarna fungerar bra.

Utredningar som pågår:

- Spin - off
- Turism och Image
- Eu och andra länders avfall
- Erfarenheter från stora infrastrukturprojekt

Spin - off och Turism och imageutredningarna diskuterades 050310 i två seminarier. Samhällsgruppen väntar närmast på utkast till rapporter från dessa två utredningar.

Det är redan noterat att imagefrågan behöver brytas ut separat för vidare studier. SKB funderar på förslag på hur detta kan gå till.

För EU och andra länders avfall samt erfarenhetsutredningarna har projektplanerna diskuterats och reviderats. Kommunen har meddelat att man är nöjd med projektens upplägg så här långt. Nästa steg är en avstämning med utredarna och kommunens delegationer när man kommit ungefär halvvägs.

Det är angeläget att upphandlingsutredningen påbörjas snarast. SKB genomför en intern studie för att strukturera vilka behov och krav som finns. Vissa företagare i Oskarshamn uttrycker kritik mot slutförvarsfrågans hantering varför det är angeläget att beslutsprocess, behov och krav blir tydligare. Samhällsgruppen ser att SKB som kärnkraftsindustrins företrädare måste ta på sig en större roll att informera företagarna om programmet, behov och krav så att förväntningarna blir i paritet med vad som är realistiskt.

Samhällsgruppen kommer inom kort att skriva brev till samtliga KS och KF ordförande i grannkommunerna med målsättningen att få till stånd ett informations/dialogtillfälle per kommun under 2005. SKB förväntas delta för att berätta om sin uppgift och programmets genomförande medan LKO informerar om sitt arbete och möjligheter för grannkommunerna att delta. Peter Wikberg hålls löpande informerad.

Arbetet med förberedelserna för temadagen på gymnasiet i höst är i gång.

Samhällsgruppen planerar under våren för ett seminarie i kommunikationsfrågor.

Elisabeth Englund,
ordförande Samhällsgruppen, LKO

MKB-forum 11 mars 2005, Säkerhetsgruppen

Kortfattad lägesrapport

I likhet med övriga gruppen har säkerhetsgruppen taget fram en verksamhetsbeskrivning för 2004 och arbetsplan för 2005. Fortsatt uppföljning av SKB:s platsundersökning och platsval, särskilt SKB:s preliminära säkerhetsbedömningar, resultaten från myndigheternas granskning av SR-Can interimrapport samt arbetet i kapsellaboratoriet är givna arbetsuppgifter för 2005. Sedan senaste mötet med MKB-forum har gruppen deltagit i SSI:s projekt om expertbedömningar och utarbetat kommunens yttrande om SSI:s allmänna råd.

Säkerhetsgruppen har valt att delta aktivt i SSI:s projektet av två skäl. För det första kan projektet möta vårt behov av genomlysning av den kontroversiella frågan om effekter av kommande istider. Intentionen har varit att påverka projektet i denna riktning. För det andra är projektet intressant som utvärdering av en metod för expertbedömningar som är ny för det svenska kärnavfallsprogrammet. När planeringen nu klarnar framstår det alltmer som att kommunens aktiviteter i anslutning till SSI:s projekt kommer att fokuseras till skedet när resultaten presenteras och projektet utvärderas.

När det gäller SSI:s allmänna råd har kommunen sedan lång tid följt utvecklingen av SSI:s arbete. I yttrandet uttrycker kommunen förståelse för att de allmänna råden riktar till den som ska söka tillstånd för slutförvar, dvs. SKB, att de därför måste ges hög precision och att de därmed blir svårtillgängliga för icke experter. Kommunen konstaterar samtidigt att de föreslagna allmänna råden inte tillmötesgår kommunens och medborgarnas behov av förståelse för innebörden av föreskrifterna. SSI:s ansträngningar till dialog med detta syfte behöver därför fortsätta och intensifieras. Det är därför vår övertygelse att tillämpningen av föreskrifterna, särskilt genom myndighetens allmänna råd, behöver göras mer transparent, inte bara för SKB utan även för en bredare allmänhet. Gruppen ser fram mot kommande möte med SSI den 29:e april om de allmänna råden.

Slutförvarssystem i Oskarshamns kommun - utökat samråd. Anmälan till Svensk Kärnbränslehantering AB av MKB-fråga från kommunen.

FRÅGA NR 08**2005-01-22****Frågan anmäld av:**

LKO:s Säkerhetsgrupp

Ämnesområde:

ÅTERSTÅENDE FOU

Frågeställning:

Fud 04 visar att det fortfarande återstår mycken forskning och utveckling innan SKB har en tillräcklig kunskapsbas för att kunna leda i bevis att ett kommande slutförvar blir säkert. Det gäller ett antal frågor som handlar om kapseln (materialegenskaper, acceptanskriterier mm), buffert och återfyllning som har en mycket omfattande kravlista i Fud 04, klimatförändringar (permafrostens djup, tjockleken hos en inlandsis, uppträngning av djupa saltvatten mm) och inte minst konsekvenserna av jordskalv. Inom samhällsforskningen finns många projekt som har påbörjats först under 2004.

Kommunens uppfattning i frågan och om behovet av utredning:

Det är nu bara två år kvar till den tidpunkt då SKB ämnar lämna in en ansökan för inkapslingsanläggningen och 4 år till ansökan för slutförvaret. Rimligen kommer det att finnas ofullkomligheter och osäkerheter kvar att reda ut år 2006 liksom år 2008. Kommunen önskar i sitt yttrande över Fud 04 tydligare besked om hur långt programmet beräknas ha kommit på dessa olika områden vid tidpunkten för ansökan. Kommunen vänder sig där främst till myndigheterna att ge besked om hur långt kunskapen måste ha kommit och hur fullständigt underlaget måste vara för man ska kunna behandla en ansökan och vad som kan tillåtas vara öppet för framtida kompletteringar.

Frågan är inte bara en sak för myndigheterna utan SKB måste kunna redogöra för vad bolaget anser behövs vid givna tidpunkter (ansökningarna 2006 och 2008). Kommunen efterlyser således en redogörelse från SKB om vilka forskningsfrågor som bedöms som viktigast och vilka resultat som måste finnas för att de båda aktuella ansökningarna ska kunna lämnas in.

SKB:s svar

Kravet för att ansökan ska kunna godkännas är att SKB kan redovisa minst en fungerande metod (en referensutformning) för djupförvarets alla komponenter som är av betydelse för säkerheten samt att förvaret som helhet uppfyller säkerhetskraven. SR-Site kommer att ge svaret på om förvaret uppfyller kraven.

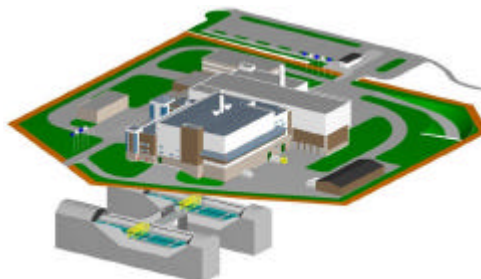
Målet med säkerhetsanalysen är att utvärdera systemets funktion och eventuella konsekvenser av olika händelser. I många fall kan maximala konsekvenser uppskattas utan fullständig kunskap om systemet, man gör pessimistiska antaganden som ofta leder till grova överskattningar av möjliga konsekvenser.

Den forskning SKB bedriver syftar i huvudsak till att skaffa ytterligare kunskap för att kunna göra mer realistiska uppskattningar av konsekvenser samt att optimera systemet. Till exempel skulle med ytterligare kunskap ett pessimistiskt antagande kunna ersättas med en realistisk beräkning av möjliga konsekvenser vilket skulle ge en tillförlitligare uppskattning av risken. Det är också möjligt att utformning eller dimensionering av en barriär kan förändras mot bakgrund av ökad kunskap, ett exempel är den utveckling av kapseln som skett genom åren.

En del i optimeringen av systemet är till exempel att undersöka alternativa material för till exempel buffert och återfyll samt olika metoder för tillverkning och inplacering av dessa. I ansökan 2008 avser SKB att redovisa en referensutformning som fyller kraven. Arbetet med optimering av systemet kommer att fortsätta även efter ansökan lämnats in och tillstånd erhållits. Eventuella förslag till förändringar i referensutformningen kommer att tillställas myndigheterna för prövning och godkännande.

Inkapsling

- Projektering fortskrider enligt plan
- 20 locksvetsar avklarade med både EBW och FSW – underlag för val av svetsmetod

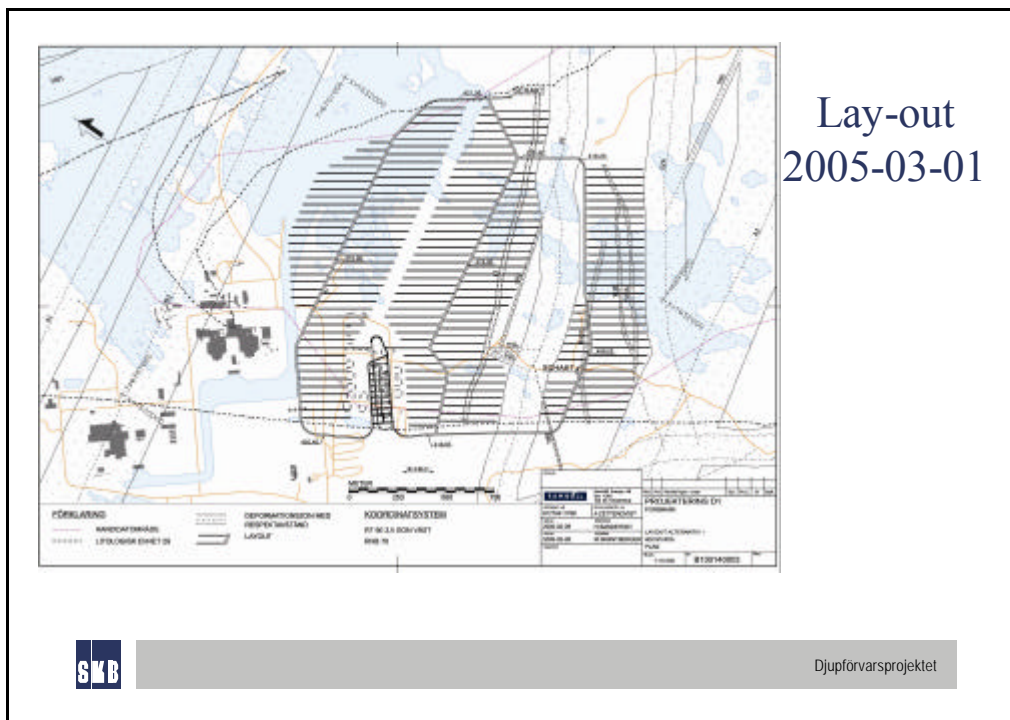
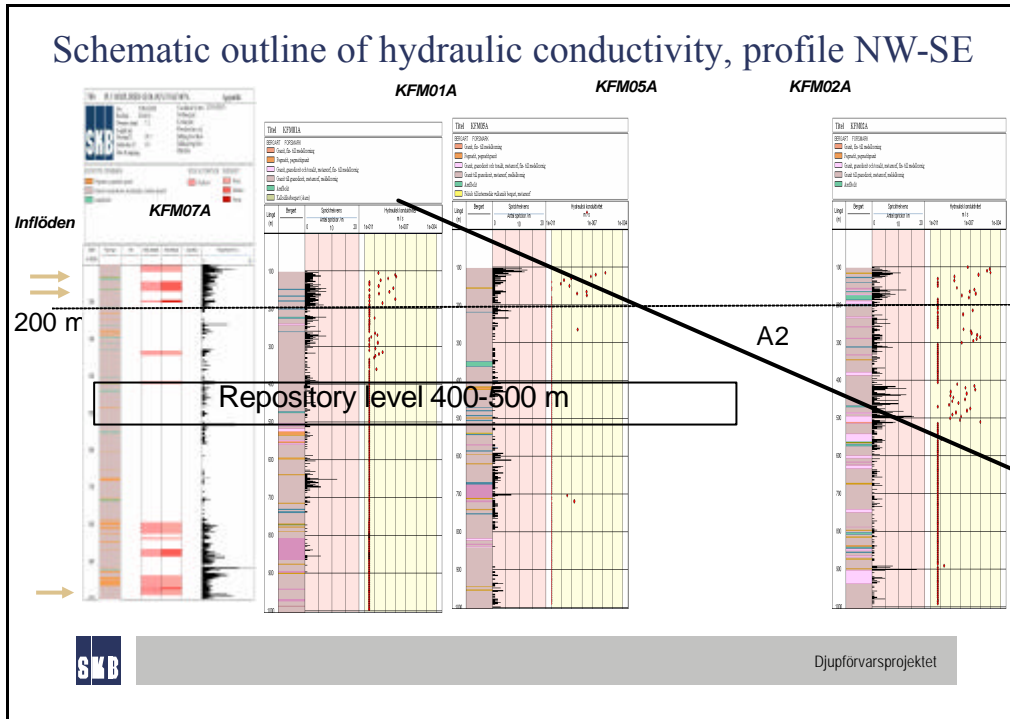

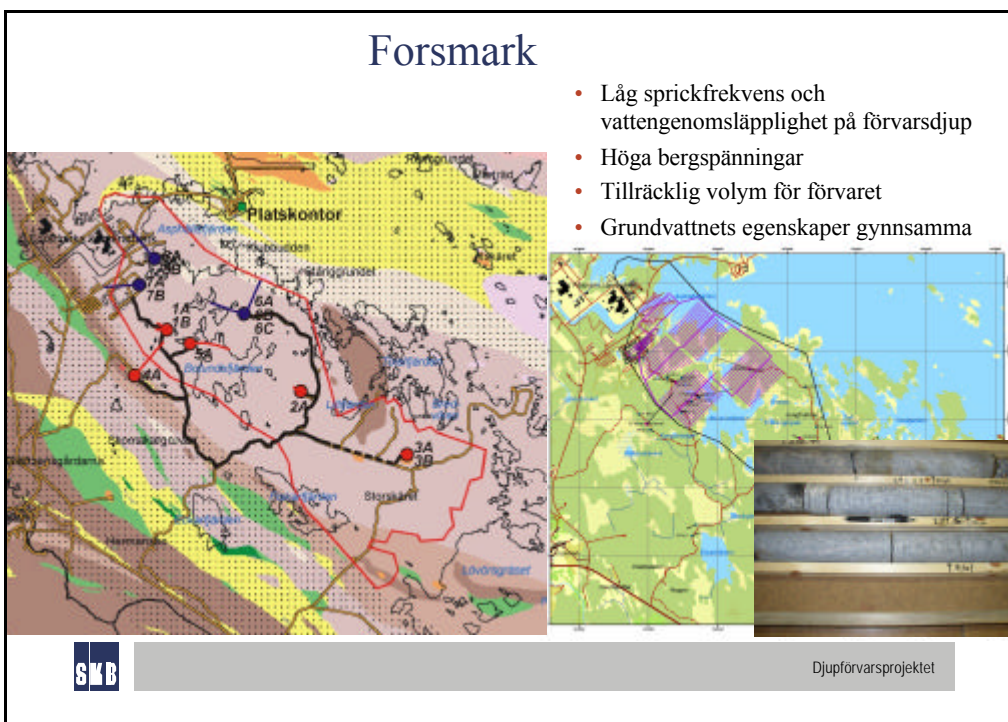
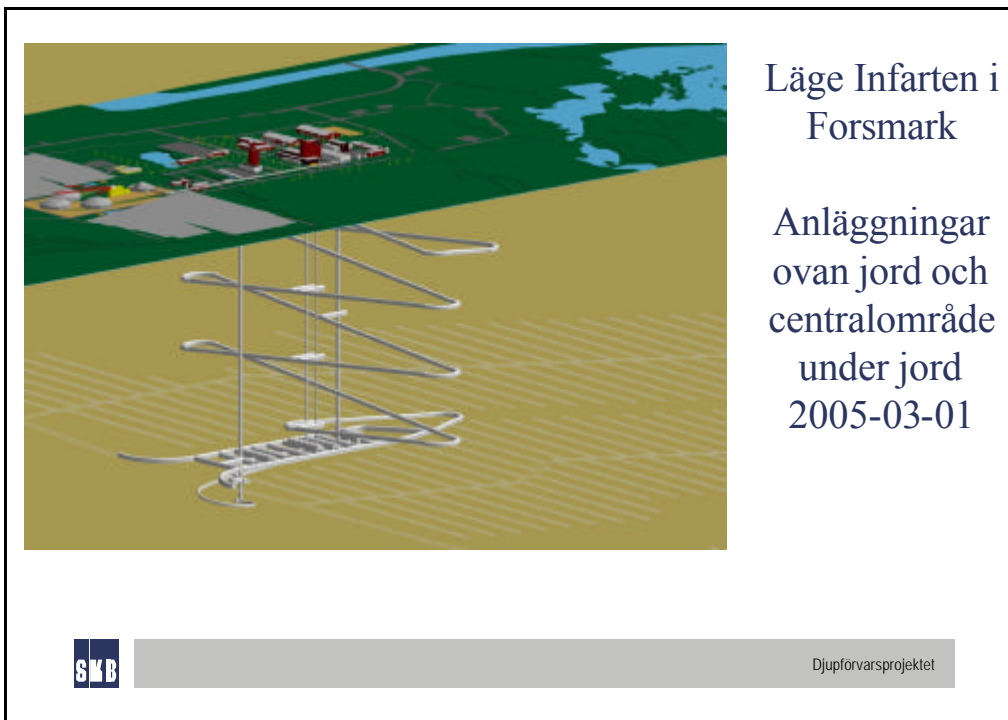
Djupförvarsprojektet

Forsmark – Layoutalternativ ovanjordsanläggning

Djupförvarsprojektet

Platsundersökning Oskarshamn mars 2005

- Laxemarområdet har preliminärt prioriterats för komplett platsundersökning KPLU
- Formell prioritering mellan Simpevarp och Laxemar till hösten 2005
- Fokusering av undersökningarna inom Laxemarområdet sker till sommaren
- Borrningarna fortgår utan avbrott
- Yttäckande undersökningar är i det närmaste avslutade, nu görs uppföljande mätningar för att ge tidsserier
- Projekteringsarbetet ligger i fas med undersökningarna
- Årsrapporten sammanfattar resultaten

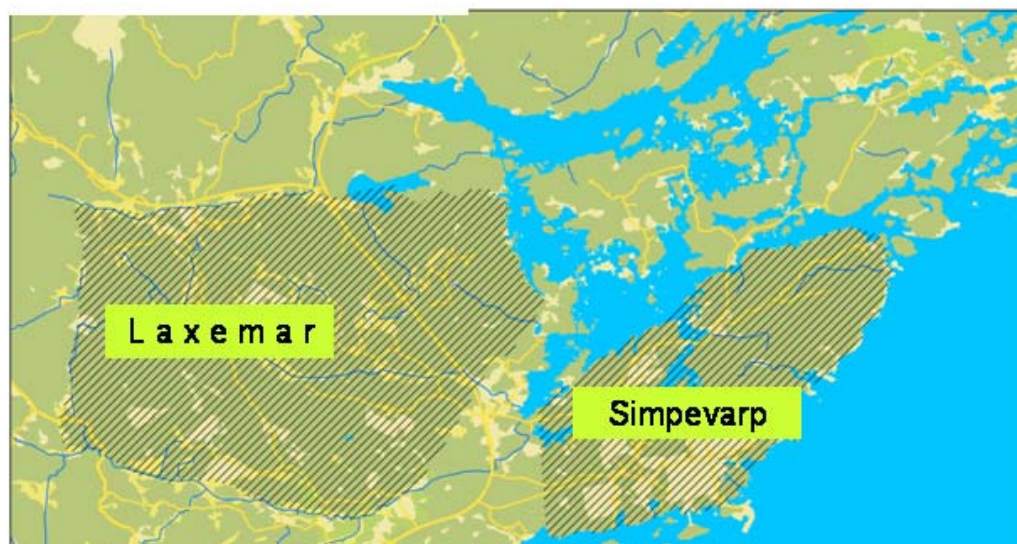
Oskarshamn – nulägesöversikt

LAXEMAR

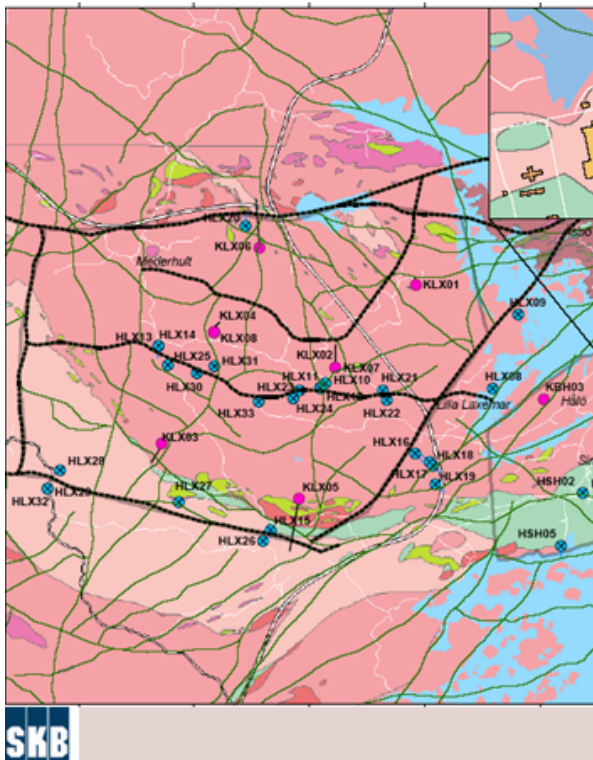
- Borrningar startade i februari 2004
- Yttäckande undersökningar har pågått sedan 2002
- Två djupa borrhål finns från tidigare i Laxemar

SIMPEVARP

- Fyra nya 1000 m långa borrhål 2002-2003.
- Preliminär säkerhetsbedömning visar att platsen uppfyller ställda krav på berggrunden.
- Förvaret får plats på Simpevarp

Nuläget för platsundersökningen i Oskarshamn

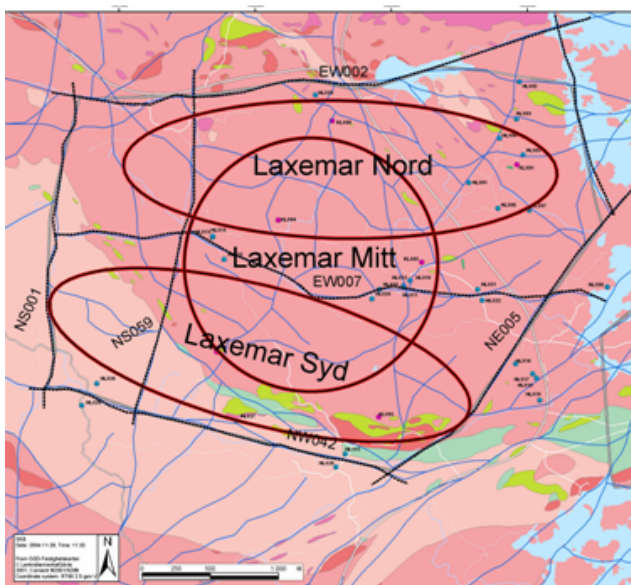

Kärnbrädd (1)

- **KLX03: Fullständig kemikarakterisering pågår. 2:a sektionen avbruten (för att senare återupptas), 3:e pågår**
- **KLX04: Installation för GV-monitering pågår**
- **KLX05: Färdigborrad, 1000m. Efterarbeten pågår.**
- **KLX06: BIPS, radar, geofysik och hydrokem. loggning klart. PFL och PSS under feb-mars.**
- **KLX07: Borrat till ca 470m. Hålet har krökt uppåt. Styrs nu neråt. Extra spårämne (Rhodamin) tillsatt för att identifiera ev transport till HLX10 (pumpbrunn)**
- **KLX08: Hammarborrad 0-100m. Kärnbrädd etableras efter färdigt KLX05.**

Alternativ för fokusering inom Laxemar

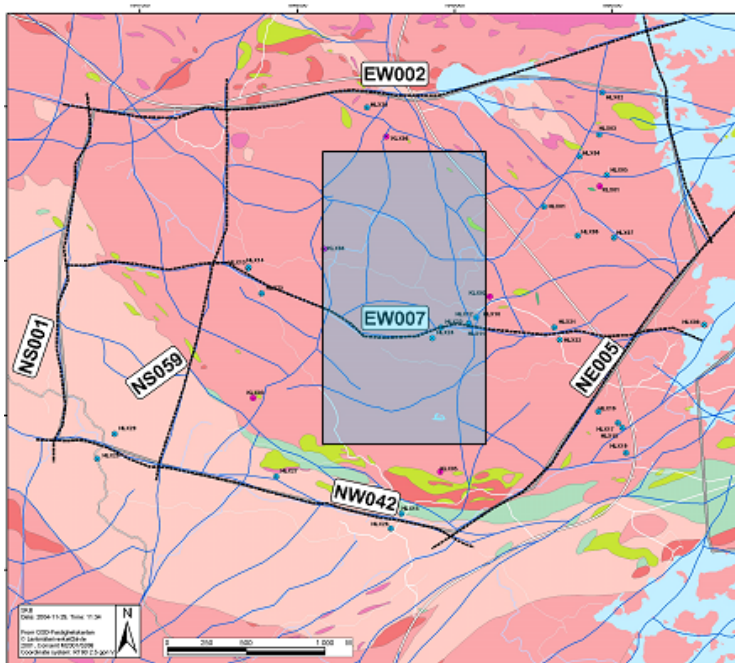
- "Laxemar Mitt" är huvudalternativ
- "Nord" och "Syd" aktuella endast om zonen EW007 ej kan passeras av tunnlar på förvarsnivå

- **Strategi för KPLU; att begränsa ytan för de fortsatta undersökningarna (Fokusering)**
- **Kan med nuvarande kunskapsläge inte göras för Laxemar**
- **Först fördjupa kunskapen inom väsentliga frågeställningar:**
 - **Berggrundens homogenitet S Laxemar**
 - **värmelägningsförmågens variation inom Ävrögraniten**
 - **Förekomst och egenskaper för väsentliga deformationszoner**
 - **Bergmassans vattenförande egenskaper; variation inom området**

Site characterisation

Markgeofysik Laxemar N & S om EW007

Syfte:

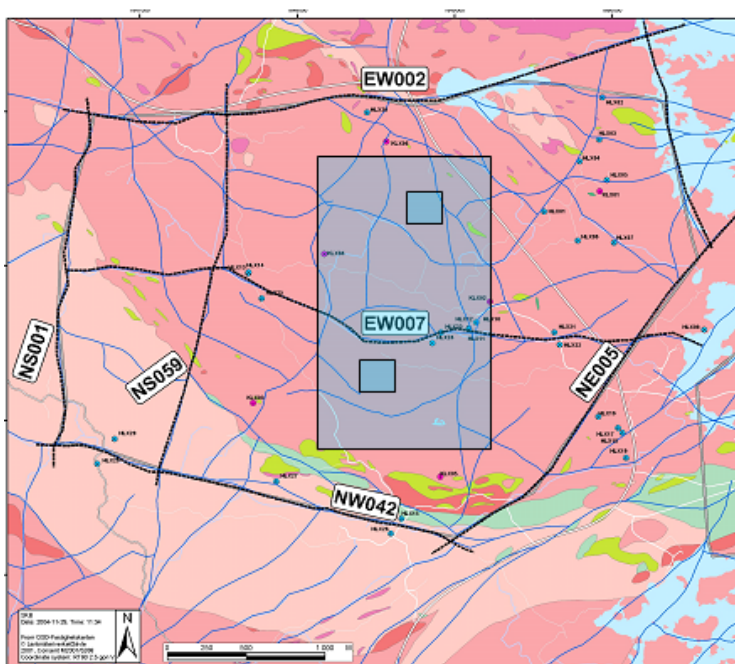
- Karakterisera bergmassans egenskaper (bulkresistivitet, speglar porositet) ytnära, ev skillnad norr/söder
- Förutsätter att ytorna (frimärkena) är representativa för resp nord och syd.

Site characterisation

5

Kärnborrning KLX09 och KLX10 - förslag

Syfte:

- Karakterisera bergmassans egenskaper mot djupet, ev skillnad norr/söder
- Inom samma "frimärken som markgeofysik

Site characterisation

6

Akuellt MKB & samråd

- Omfattnings- och avgränsningsrapport
- Årssammanställning samråd 2004

Skrivs för fullt. Till tryckning under mars/april.

Akuellt MKB & samråd, forts.

- Samrådsmöte i Oskarshamn 5 april
(motsvarar mötet i Öregrund 25 november)
- Samråd med andra länder. Väntar på besked från
Naturvårdverket.
- Studieresan 25-27 augusti.

Informationsmöte om inkapslingsanläggningen 7 mars 2005

Presentation av:

- inkapslingsanläggningen
- förväntade störningar
- planerade utredningar

Deltagare: 9 närboende
4 från SKB

Samrådsmöte 5 april 2005

Mötet behandlar inkapslingsanläggning och slutförvar

Byggnad och drift av anläggningarna, samt de störningar som kan uppstå t
ex vid bergarbeten och transporter.

- Klockan 15.00-18.00, "öppet hus" på SKB:s platsundersökningskontor på Simpevarp
- Klockan 19.00-21.00, samrådsmöte i Hägnad, Figeholm

Broschyr kommer att skickas ut inför mötet.

Bilaga 8

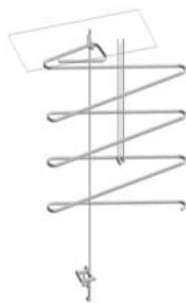
Byggande och drift av anläggningarna, samt de störningar som kan uppstå.
Tomas Holmström, SKB.

MKB-forum Oskarshamn 2006-03-11

Byggskede, fas 1
År: 0 – 3,5

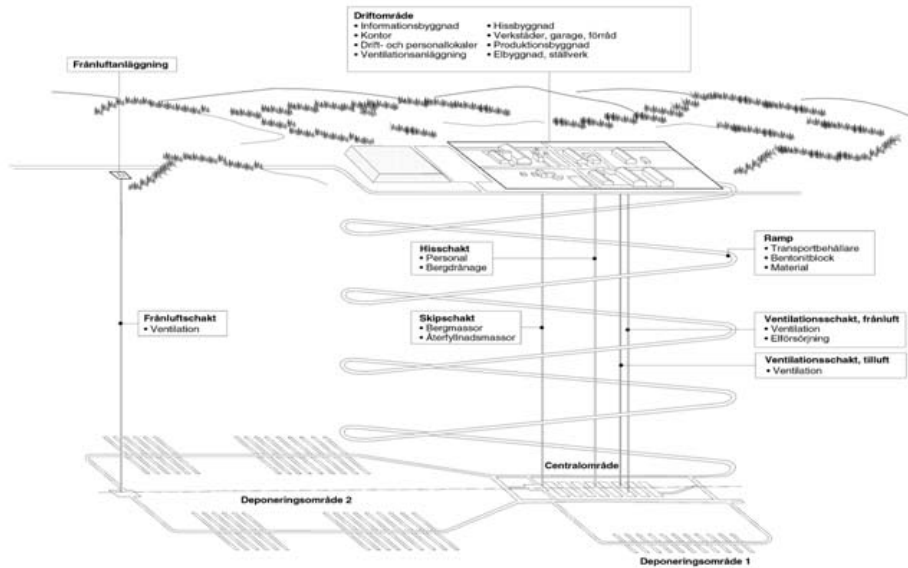
Byggskede, fas 2
År: 3,5 – 7

Driftskede
År: 8 och framåt

MKB-forum Oskarshamn 2006-03-11

MKB-forum Oskarshamn 2005-03-11

Ventilationen av berganläggningen förutsätter två eller flera frånluftschakt.

MKB-forum Oskarshamn 2005-03-11

Bilaga 8

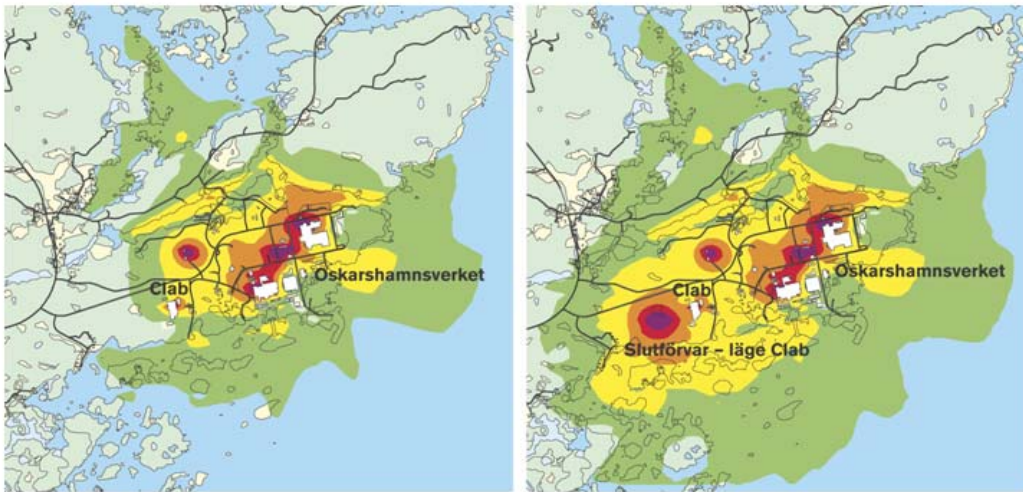
Byggande och drift av anläggningarna, samt de störningar som kan uppstå.
Tomas Holmström, SKB.

MKB-forum Oskarhamn 2006-03-11

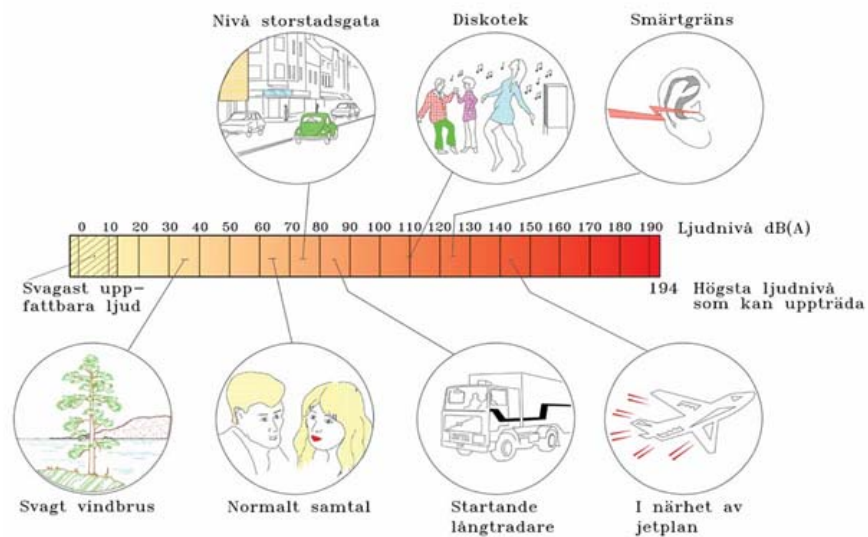

MKB-forum Oskarhamn 2006-03-11

MKB-forum Oskarshamn 2006-03-11

Ljudnivåer vid olika verksamheter

MKB-forum Oskarshamn 2006-03-11

MKB-forum Oskarhamn 2005-03-11

Buller från transporter - generellt

- Den största transportvolymen sker under byggskedets etapp 2 (3,5 – 7 år). Utgående bergtransporter dominerar
- Under denna tid ökar den ekvivalenta ljudnivån med ca 2 dBA (knapp hörbar förändring) på det omgivande vägnätet
- I stort sett fördubblas den tunga trafiken på det allmänna vägnätet under byggetapp 2 jämfört med om slutförvaret inte kommer till stånd
- Antal händelser med maximal ljudnivå fördubblas därmed

MKB-forum Oskarhamn 2005-03-11

Hantering av bergmassor - generellt

- Under byggtiden (0-7 år) borttransporteras ca 1 miljon lösa m³ bergmassor. (Motsvarar 1/3 av totala bergvolymen)
- Under drifttiden (30-40 år) används 1/3 av totala bergvolymen tillsammans med bentonit för återfyllning av deponeringstunnlarna
- Den återstående tredjedelen av bergvolymen lagras ovan mark för att användas till den slutliga förseglingen efter drifttiden

MKB-forum Oskarshamn 2005-03-11

Buller från vägtrafik

Förändring med 3dBA ekv. nivå (knappt hörbart)

- Hastighetsförändring från t ex 70 – 90 km/h
- Förändring av trafikintensiteten från t ex 2 000 – 4 000 fordon/dygn
- Förändring av avståndet från t ex 20 m – 40 m

10 dBA förändring *upplevs* som en halvering eller fördubbling av ljudet

MKB-forum Oskarshamn 2005-03-11

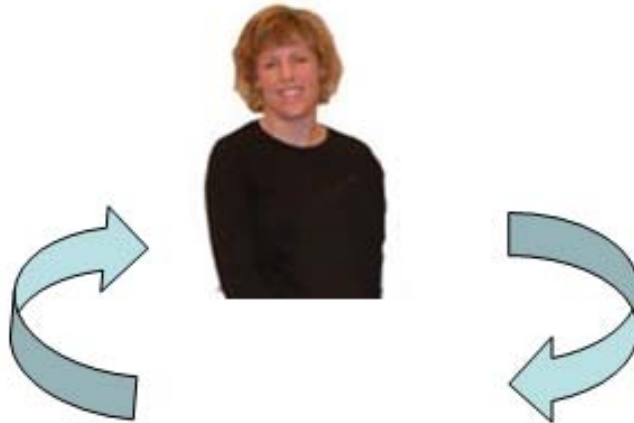
Bilaga 8

Byggande och drift av anläggningarna, samt de störningar som kan uppstå.
Tomas Holmström, SKB.

MKB-forum Oskarshamn 2005-03-11

Informationssamordnare

Besöksverksamhet

Information/Närboende/Markägarfrågor

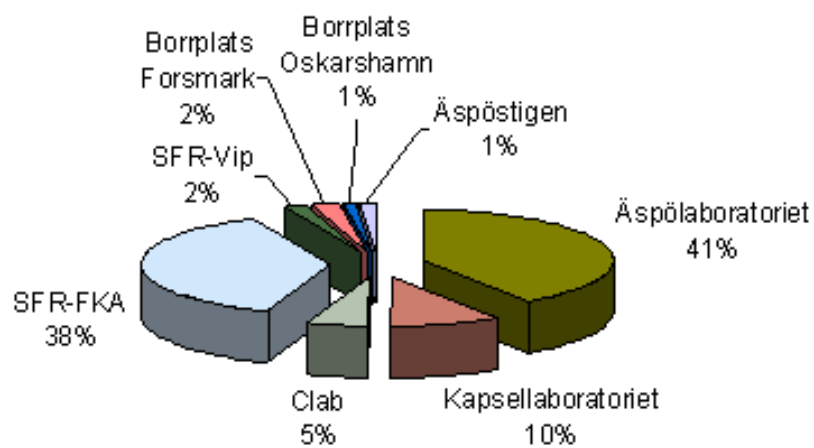
Besök

2004

Totalt 24 839 besökare

Besökare per anläggning år 2004

Uppsökande verksamhet

**Landsting
Kommunanställda
Skolor
Kvinnor
Företag
Föreningar
Med flera.....**

Besök i fält

Kulturhistorisk dag i Basthult hösten 2004

Forsmark tur och retur

Öppet hus i Mörtfors 31 mars 2004

Natur och kulturexkursioner

Misterhults församling

Årskurs 6

Misterhults RO

SKB introduktion och SKB bilpass

